

Лісовий вісник Житомирщини

№ 3 (33) 2017

17 вересня — День працівника лісу!

***Шановні лісівники Житомирщини!
Дорогі друзі та колеги!***

Прийміть найщиріші вітання з нагоди професійного свята – Дня працівника лісу. Сьогодні, як ніколи, лісова галузь потребує професійних, самовідданих, чесних та добросовісних працівників. Переконаний, що кожен з вас робить все можливе, аби приростав український ліс.

Отож щиро дякую усім, хто плекав і плекає ліс, адже це наше найбільше багатство, запорука екологічної безпеки та окраса нашої землі.

Вірю, що лісівники області й надалі добросовісно дбатимуть про примноження зелених багатств нашого краю і цим робитимуть гідний внесок в економічний розвиток країни.

Бажаю вам нових вагомих здобутків у праці, миру, злагоди, достатку та затишку в оселях.

Міцного здоров'я всім та світлої долі.

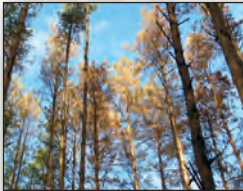
*Начальник Житомирського обласного управління
лісового та мисливського господарства
Андрій КУРІНСЬКИЙ*

Начальник Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства **Андрій Курінський**: «Суспільство має зрозуміти: лісівники вболівають за ліс не менше, ніж громадськість».....

На 5-13 стор. – **Святкова галерея портретів рядових нашого великого Лісу**

На 7 стор. – **Розповідь про сім'ю, в якій четверо синів і всі вони – майстри лісу в Ємільчинському держлісгоспі** (фото на 1 стор.)

Призначено нового керівника Поліського філіалу Українського НДІ лісового господарства і агролісомеліорації

Справа, в якій немає дрібниць
Директор Бердичівського держлісгоспу Олександр Мудрецький – про проблеми логістики

Чого досягли, за що вболівають ті, що йдуть нам на зміну. Зліт шкільних лісництв.

Підкорили Говерлу
10 тисяч кроків зробили житомирські лісівники заради мрії

Індійська красуня на Поліссі
Науковець – про рідкісну в нас дюшенею

На 24 стор. – Такі «багатоквартирні» шпаківні з'являються в лісових господарствах області.

АНДРІЙ КУРІНСЬКИЙ:

СУСПІЛЬСТВО МАЄ ЗРОЗУМІТИ: ЛІСІВНИКИ ВБОЛІВАЮТЬ ЗА ЛІС НЕ МЕНШЕ, НІЖ ГРОМАДСЬКІСТЬ

- Андрію Борисовичу, з чим підійшли до цього річного професійного свята житомирські лісівники, якими здобутками можуть похвалитися?

- Рік був складним у всіх відношеннях. З 1 січня лісгоспи працюють в умовах мораторію на експорт круглого лісу. У зв'язку з цим існували великі ризики зменшення річних обсягів заготівлі та реалізації деревини, що в свою чергу могло призвести до скорочення штатів працівників державних лісгосподарських підприємств та значних економічних втрат. Проте ще впродовж минулого року лісгоспи готувалися до цих змін на ринку, активно модернізували переробне обладнання, закуповували нове. І сьогодні, завдяки збільшенню відсотка власної переробки, ми хоч і спостерігаємо певний спад надходжень, однак все ж маємо фінансові можливості і для проведення лісокультурних робіт та санітарно-оздоровчих заходів, і на охорону лісу від пожеж та крадіжок, і на оновлення матеріально-технічної бази та збільшення заробітної плати працівників. Фактично щомісяця ми проводимо зустрічі з вітчизняними підприємцями-деревопереробниками, обговорюємо всі питання, що стосуються реалізації деревини через аукціонні торги.

З кінця минулого року лісівники працюють за новими Санітарними правилами в лісах України. Нові правила мали б працювати на покращання ситуації в лісах, та на ділі вийшло не зовсім так: де-факто ліси помирають на наших очах. Лісівник же, який діє відповідно до нинішніх Санітарних правил, мусить дочекатися,

доки насадження всохне, далі пройти непросту процедуру отримання різноманітних погоджень та дозволів, і лише потім, коли, з одного боку, деревина втратила якість, з іншого – шкідники встигли розповсюдитися на значні нові території, приступати до проведення санітарно-оздоровчих заходів. Досвід сусідніх країн, ліси яких також потерпають від усихання, засвідчує, що набагато ефективнішим є той метод господарювання, коли лісівники наділені правом самостійно приймати необхідні рішення для утримання насаджень в належному стані. І це абсолютно правильно: лісівник має відповідну освіту, має досвід, і головне – несе відповідальність за стан справ у лісі.

- Чому ж, на вашу думку, лісівників стримують у вирішенні такого гострого питання?

- Дуже прикро, що лісівники сьогодні вважають мало не ворогом лісу. Мабуть, мало хто бачив на власні очі, як ліквідується лісова пожежа, яка це важка праця та ще й з ризиком для життя, як лісова охорона в нічних рейдах зупиняє лісокрадів, добре оснащених та нерідко озброєних... Та врешті той факт, що лісгоспи сьогодні, не маючи ні копійки державного фінансування, сплачують в рік більше півмільярда гривень податків та зборів, мають трудовий колектив майже 7 тисяч осіб із середньою заробітною платою 7260 гривень та ще й на ведення лісового та мисливського господарства витрачають 500 мільйонів гривень, мав би викликати у суспільства повагу до працівників лісової галузі. Однак так є не завжди. Але ми працюємо над тим, щоб суспільство зрозуміло,

що лісівники вболівають за ліс не менше, ніж громадськість, бо для більшості з них – це справа всього життя, а для деякого – і цілих поколінь.

- Невже всі звинувачення безпідставні?

- Чому ж, трапляються, звісно, і у нас зловживання з боку працівників. Проте жоден випадок не прикриваємо, а приймаємо адекватні рішення. На мою ж думку, найкращий спосіб – це стимулювання працівників до чесної і добросовісної роботи. Належний рівень заробітної плати, соціальний захист, забезпечення форменним одягом, організація безпечних умов праці та ще відчуття того, що твоя праця потрібна суспільству – і кожен працівник цінуватиме своє робоче місце, отже не піде на зговір з совістю.

- Чого чекаєте від наступного року?

- Дуже хочемо мати розуміння і реальну підтримку, як у владних кабінетах, так і з боку громадськості. На жаль, на сьогодні недосконалість законодавства призводить до того, що працівники лісової галузі є заручниками ситуації. З одного боку – вони мають обов'язки, з іншого боку – права, нібито, і мають, але ефективних механізмів їх реалізації – немає. Тому у нас нищать ліс жуки-короїди, бурштинокопачі, лісопорушники... Більше того, останні нерідко створюють реальну загрозу життю працівникам лісової охорони. Хочу, щоб лісівник у лісі був господарем у найкращому розумінні цього слова.

Готуючись до професійного лісівничого свята, Вісник звернувся до ряду працівників лісу із запитаннями: «Що утримує вас у цій професії? Що найбільше ви цінуєте в ній?»

Петро ЯЦЕНКО,

голова профкому ДП «Коростишівське лісове господарство»:

- Як сказав французький філософ Ренан, праця – найкращий шлях до того, щоб любити життя. Крім іншого, вона дає тобі спілкування з людьми, дає справжніх друзів. Повага і вдячність тим людям, з якими мене зв'язують десятиліття роботи в лісі, і спонукають мене щоранку поспішати до них.

Юрій ШУЛЬГА,

лісничий Закусилівського лісництва ДП «Народицьке спеціалізоване лісове господарство»:

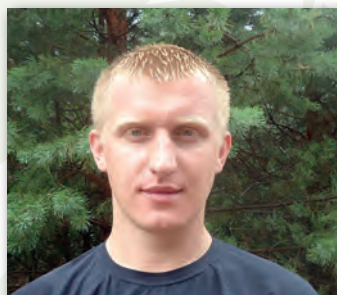
- Що утримує? Садіння лісу. Щороку ми садимо ліс не менш як на 40 гектарах. Те, що відчуваєш у цей час, компенсує всі негаразди. Усвідомлюєш, що ти і твої друзі роблять усе для того, щоб нащадкам було куди прийти і порадіти природі, як ми радіємо їй.

Валентин ХОМЕНКО,

лісоруб, ДП «Словечанське лісове господарство»:

- Більшість людей ідуть просто на роботу, а ти йдеш водночас і на роботу, і на природу. Стомишся, здається, до знемоги, а тут на очі – гриб, здавалося б дрібниця, а він стільки добрих сил додає! Якось ми обговорювали це з колегами і зійшлися на тому, що ці відчуття неможливо передати – це треба пережити особисто.

Іван СКИДАН,

майстер лісу Малоцвілянського лісництва ДП «Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство»:

- Відповідь на перше запитання: КОЛЕКТИВ. У нас працюють люди, яких хочеться назвати гігантами професіоналізму. І водночас вони дуже уважні до молоді, завжди допоможуть і порадою і ділом. Відповідь на друге запитання: ця професія дає простір для постійного розвитку.

Що є спільного у цих дуже різних відповідях лісівників? Повага до колег. До людей, які зберегли в собі здатність цінувати свою професію і працювати на совість. До людей з живою душею.

Ці та наступні сторінки Вісника, що виходить у час професійного свята лісівників, – саме про таких людей. Сприймайте їх як галерею портретів рядових нашого великого Лісу.

КРАЩИЙ ЛІСНИЧИЙ ЖИТОМИРЩИНИ ПРАЦЮЄ В ЛЮБАРСЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ

Василь Лановюк, лісничий Любарського лісництва державного підприємства «Бердичівське лісове господарство», став переможцем обласного етапу Всеукраїнського конкурсу лісничих, організованого Товариством лісівників України.

До конкурсу допускалися кандидати, які успішно ведуть лісове господарство, впроваджують новітні технології та форми організації праці й останніх п'ять років працюють на посаді лісничого в системі Держлісагентства.

Конкурсна комісія, визначаючи переможців, брала до уваги абсолютно всі показники роботи лісничих: створення лісових культур на високому агротехнічному рівні з використанням новітніх технологій та власного садивного матеріалу, поліпшення показників, що характеризують породний склад лісів, якісний стан і продуктивність лісових насаджень, високу ефективність заходів з охорони і захисту лісу, результативність здійснення біотехнічних заходів і збереження біологічного різноманіття, благоустрій господарських об'єктів тощо.

Друге і третє місця в конкурсі вибороли лісничий Липинського лісництва державного підприємства «Городницьке лісове господарство» Василь

Мельник та очільник Ружинського лісництва державного підприємства «Попільнянське лісове господарство» Володимир Коноваленко.

Всі троє отримали грошові винагороди, а переможець став учасником змагань за звання кращого в загальноукраїнському етапі.

Наші вітання Василеві ЛАНОВЮКУ, який посів друге місце у Всеукраїнському конкурсі лісничих, проведеному Товариством лісівників України у 2017 році!

Прес-служба ЖОУЛМГ.
Фото Андрія КЛИМЧУКА.

Людина, якій пощастило, – це людина, яка робила те, що інші тільки збиралися робити. *Жюль Ренар.*

ВЕЛИКА СИЛА – БРАТОВЕ ПЛЕЧЕ

Як правило, працівники лісу люблять фотографуватися, зіпершись на дерево чи хоча б ухопившись за його гілку – це додає їм ваги. Але напередодні професійного свята вдалося умовити цю сім'ю зробити урочистий знімок. Тому що її вага – очевидна: рідкісний випадок, коли щасливо зійшлися і кількість і якість. Отож перед вами батько і четверо синів – п'ятеро майстрів лісу Кочичинського лісництва Ємільчинського держлісгоспу.

Павло Сергійович лісникував у цьому лісі 18 років, уже на заслуженому відпочинку. Але, схоже, лісників колишніх не буває. Послідовно ввів у професію усіх своїх хлопців. Та й нині часто буває у їхніх обходах. Каже: не контролює, а допомагає.

Найстарший – Віталій Жайворон – працює вже шістнадцятий рік. Він найстриманіший серед братів – і в мові, і в жестах. Але й найнаполегливіший – закінчив Малинський лісотехнічний коледж; лісничий Микола Філоненко вважає його своїм надійним помічником.

Валерію і В'ячеславу довірили самостійні обходи одиннадцять років тому.

Незабаром рік, як прийшов працювати у ліс Сергій. Зрозуміло, цей шлях був для нього легший, бо проторений шанованими братами. Але й наймолодший добросовісно тримає високу марку родини.

- Вони як мурашки.

І це нехитре порівняння – найвища оцінка, виставлена братам кочичинцями. Бо те, що найбільше цінять у селі, – працьовитість і лад у роботі – притаманне цій дружній робочій сім'ї.

- Вони розуміють слово «треба», – таку оцінку вважає найвищою керівництво лісгоспу.

Сьогодні, коли все більше людей охоплює жадібність

до плодів праці, у цих братів збереглася повага до процесу праці. А додайте до цього їхню неймовірну відкритість і веселий погляд на всі речі – і стане зрозумілим, чому їм усе вдається.

Якщо врахувати трудовий стаж цих п'яти майстрів, та додати мамину п'ятнадцятирічну працю лісокультурницею (Ольга Іванівна не змогла вийти до фотографа, бо треба було бавити маленьких внуків), та додати тридцять два роки лісництва діда Сергія Гавриловича Єремчука, то виходить що вже на сьогодні ця родина віддала навколишнім лісам понад сотню років. Під її керівництвом висаджено ліс на сотнях і сотнях гектарів. А скільки ще буде створено, зважаючи на завзяття братів. А також, не в останню чергу, на те, що всі вони заповзялися вести тверезий спосіб життя.

Проте зовсім не солідним цифрам заздрять знайомі й не знайомі братам люди. А їхній дружбі й злагоді. Якось Віталій зустрів у лісі чоловіка в поважних літах. Не односельця. Та й той бачив майстра вперше. «Ти чий?», – запитав. А коли почув відповідь, то коротко порадив: «Бережіть своє братерство».

Величезний чар і сила того, що називають родиною. Це найвища сила у житті. Вона зміцнює і захищає тебе, підтримує в тобі бадьорість і душевне здоров'я, намагає, не дає затягти рутині.

У кожного з братів уже своя сім'я. Але щоранку, як би не поспішали, стараються хоч на хвилику перевідати маму. Батька зустрінуть у лісі. Отак воно, сміливе, уважне, з усмішкою просування вперед крізь життєві будні.

СВІЙ БЕРЕГ

Ігор Стахурський став майстром лісу в Городницькому лісництві, коли йому вже виповнилося тридцять. Проте прийшов сюди не новачком. Знав цей ліс змалечку. Ще першокласником, якщо батька-лісника викликали кудись у справах, приводив людей у ту місцину обходу, де планувалися роботи.

Молодість повела його у світи. І за кордоном працював. І досить успішно. Але рідний ліс кликав до себе. Отож чотири роки тому повернувся, щоб трудитися в обході, яким до того опікувався його дядько Ян.

Найцінніша спадщина – батьківська щира наука. Вона й стала у нагоді, коли Ігор Валентинович починав самостійне лісове господарювання. Але вважав, що зобов'язаний знати й новинки. Працював і заочно навчався. Дбайливій людині – все в руку. Тому й вирізняють серед інших: лад на 750 гектарах його обходу.

Та Стахурському цього мало. Він хоче, щоб ці ліси люди, які приходять сюди, любили так само щиро, як він. Недосяжна мета? А він уперто наближається до неї. Шлях вибрав не найлегший. Вірять, що на добро

люди відповідатимуть добром.

На огрудку змайстрував стола і лавочку, пофарбував у яскравий колір – щоб стомлений подорожній помітив їх здалеку.

Здавня знане джерело знову ж таки облаштував так, щоб було зручно ним користуватися, – з дому приніс і відповідним чином встановив дерев'яну бочку. Як на це зреагували дружина і теща – не розповідає. А вдячні слова чув від багатьох любителів лісу.

Грибникам і ягідникам служать пні і кругляки, розташовані майстром на галявині. Виставлені там з далеким прицілом: присядеш, а перед тобою – величезна щойно засаджена площа. Спостерігатимеш рік у рік, як зростає ліс – більше цінуватимеш кожне деревце.

Є щось дуже зворушливе у цих стараннях зрілого інтелегентного чоловіка. Робити щось у повній чистоті серця у наш прагматичний час важко не так фізично, як психологічно. А Стахурський веде своє. Він ніколи не забував, що його обход – це лише маленька частка великого лісу, але найкоштовніша і найулюбленіша.

ПОВНА ЧАША, ЧИСТА ЧАША

На під'їзді до Королівки, що в Ємільчинському районі, та й на головній вулиці самого села – старі верби й тополі. Ніщо не підказує як у Королівському лісництві могла з'явитися назва заказника «Липова піч». Але залишилися позаду останні хати і якось дуже раптово потрапляєш у зелений полон різноманітних дерев і трав.

Вступаєш, ніби в чарівне коло. Височать сосни, дуби, вільхи, берези, липи... Але, як кажуть у народі, очі розбігаються від того, що під ними – від килимів різнокольорового цвіту. Сині іриси, рожева материнка, ліловий верес, жовта наперстянка, білі дзвоники матки борової... А Олександр Кот, лісничий Королівського лісництва, веде далі й далі, мало не на кожному кроці показуючи нові й нові рідкісні трави, занесені до Червоної книги, – булатки довголистої, гніздівки звичайної, косариків череписчастих...

Олександр Миколайович відверто пишається цим різноманіттям і добре знається на ньому. Але в якусь мить, ніби остерігаючись, що демонстрацію його обізнаності можуть неправильно зрозуміти, повертає розмову на інше. На те, що немає такої травинки, яка була б створена Всевишнім даремно. Кожна таїть у собі користь. Треба тільки знати яку.

Майбутнього лісничого, ще коли він навчався у молодших класах школи, прилучила до знань про лікарські властивості зела сусідка, в селі її називали бабою-травницею. З того часу його інтерес до лікарських трав не згасає. І знову захопився Олександр Миколайович: це – від кашлю, це – підтримує щитовидку, це – для живота, а це стародуб – вважайте від усього...

- Чому при такому багатстві

ми труїмося хімією? – дивується він.

І в першу хвилину здається, що ця фраза не його. Адже загальновідомо, як суворо обходиться лісничий з тими, хто наважується попорядкувати в заказнику; він навіть працівникам лісгоспу показує далеко не все на «Липовій печі». То яка все ж позиція Олександра Кота в справі заготівлі лікарських рослин? Він пояснює переконливо:

- Ви знаєте, як сьогодні дехто наловчився заготовляти трави? Приміром, викошують верес, набивають його мішками. Застерігав і застерігатиму

таких «цілителів»: якщо сьогодні важко, то це не значить, що все треба знищити.

У розповіді про «Липову піч» знову й знову може звучати слово «рідкісний». Хочеться повторити його ще один дуже важливий раз: заказнику пощастило на лісничого з рідкісним інтересом до природних багатств, із загостреним почуттям особистої відповідальності за їх охорону.

Унікальний ботанічний заказник «Липова піч»: створено природою й збережено силою людського духу.

Галина ПАЛИВОДА.

ЗЕЛЕНИЙ ІНКУБАТОР У ПІДЛІСКАХ

Навіть назву села – Підліски – Городницький лісгосп підібрав так, щоб вона відповідала меті розташованого у ній

стратегічного пункту лісівників – тепличного господарства. Тут ще не ліс, тут тільки приживається те, що колись буде лісом.

Теплиці, шкілки, короби – все в аптечно чистому порядку. За цим слідкує досвідчена лісокультурниця Олена Яценко.

Тутешній клопіт помічника лісничого Надслучанського лісництва Наталі Домославської – привносити в це господарство нововведення. Останнім часом вона успішно займається живцюванням ялівця, туї колоновидої, і навіть примхливий самшит уже підкорився їй.

Дві жінки. Нетипові представники в галузі, де переважають чоловіки. Але саме з

жіночих добрих рук виходить матеріал, який стає джерелом добрих успіхів десятків майстрів і лісничих.

ДЕ ПОЧИНАЄТЬСЯ ВЕЛИКА ДОРОГА

Аж дивно, сильні, випробувані роботою на надпотужній техніці чоловіки, загартовані холодом, комарами, спекою, пилюкою, тривалою віддаленістю від рідних домівок, яких приїжджі застали якраз у робочій обстановці, зняковілі: мовляв, не будемо фотографуватися, бо не в належній формі. А яка одяга могла б краще передати суть роботи тих, хто прокладає лісові дороги?

Активним будівництвом лісових доріг Ємільчинський держлісгосп займався десять років тому. З того часу нові лісові артерії заструмували в Гартівському, Глумчанському, Ємільчинському, Королівському, Кочичинському лісництвах – загальною протяжністю майже 45 кілометрів. З 2012 року дороги прокладаються винятково власним коштом підприємства.

Олександр Гресько, Мефодій Білий, Олексій Кашпуренко, Олександр Сітайло, Михайло Гайченя, Валентин Чирко (на фото) – кістяк бригади, про доброякісну роботу якої знають

уже не в одному районі Житомирщини.

А народилася бригада в результаті погосподарськи далекоглядних розрахунків керівництва лісгоспу, яке дійшло висновку, що краще сформувати і мати в штаті свій колектив дорожників, ніж винаймати інших. Витратитись прийшлося лише на спеціаліста райду, який навчав свіжопечених будівельників, а потім два роки наглядав за їхньою роботою. Відтоді бригада, під керівництвом Мефодія Білого, працює самостійно.

Роботи уже досвідченим лісовим шляховикам, та ще й оснащеним комплексом високопродуктивної будівельної техніки (екскаватор JCB J220SC, бульдозер CATERPILLAR D6NXL, самоскид-тридцятитонник DAF), не бракує. Останнім часом щороку вони створюють

б кілометрів нових доріг у віддалених масивах свого лісгоспу, здійснюють ремонт і утримання наявної мережі в середньому протяжністю 40 кілометрів, не забувають приводити в порядок ті районні дороги, якими їм доводиться доставляти матеріали, допомагають будувати дороги іншим лісгоспам області.

ЛЮДИНА В ЛІСОВИХ КООРДИНАТАХ

Беззаперечний, підтверджений тисячами почутих тверджень, висновок, що робота в лісі – це робота в особливій, ні на що не схожій обстановці. З чим їти в цей зелений світ, яку поведінку обрати, щоб тебе прийняв ліс і сприйняли люди? Сьогодні на ці запитання відповідає начальник лісопромислового комплексу ДП «Баранівське лісомисливське господарство» Ігор КОРОЛЬ.

- Ігоре Володимировичу, відомо, що в академії ви освоювали науку вирощування лісу, а вся ваша трудова біографія пов'язана з лісопереробкою. Цей дисонанс не заважає вам?

- Давайте міркувати по-дорослому. Ліс вирощують ще й для того, щоб користуватися деревиною. А свою освіту я сприймаю як плюс. Бо знаю, як важко вирощувати ліс, і тому постійно мій мозок свердлить задача: із мінімуму сировини одержати максимум продукції.

- Як ви входили в нову для себе спеціалізацію?

- Та так, мабуть, як і всі. Мене, початкуючого майстра цеху, колектив вирішив випробувати. Захворів рамник, помічник почав віднікуватися, що не вмів ставити пили на раму. За цю роботу взявся я, виставляв їх мабуть разів у п'ять довше, ніж належало. Але зміг.

- Як ви ставитеся до таких методів? Які випробовування ви застосовуєте до своїх підлеглих?

- Два роки тому підприємство придбало нову потужну деревообробну лінію. Імпортер за проведення пуско-налагоджувальних робіт загадав декілька тисяч євро. Довелося взяти на

себе відповідальність і дати слово, що ми це зробимо самостійно. Прорахував потенційні можливості ряду працівників підрозділу, враховувалася і сила волі кожного. І ми це зробили у стислі строки! Я – за випробування, але такі, що вивисують людину.

- Ваш лісопереробний комплекс славиться здобутками, яких досягає завдяки постійному технічному оновленню. Зрозуміло, що ви вже знаєте не лише як ставити пили. Але ж не всім, хто вдосконалює свої знання, вдається водночас підніматися керівними щаблями. Що вирішальне на цьому шляху: прага активного життя чи воля до влади?

- Зазвичай, тому, хто думає лише про владу, важко довго утриматися в ній. Якщо підлеглі не визнали тебе як міцного професіонала з твердим характером, то...

- Чомусь завжди три-чотири слухати про твердий характер...

- Знаю, що про мене говорять як про суворого керівника. Але моя вимогливість не для голого шанобливого, а задля

справи, здобутку колективу. Розмовляючи з працівником, який відійшов від чіткого виконання своїх обов'язків, я наголошую на головному: дбай і про себе, і про підприємство.

- Ви прибічник матеріального стимулювання трудівників?

- Так.

- А якщо говорити про те, що збагачує не лише матеріально, приміром про дружбу? Відверті дружні стосунки між людьми, що піднялися на верхні щаблі певної ієрархії, трапляються у нас дуже рідко. З ким дружите ви?

- Не добираюся дружби «потрібних» людей. Дуже ціную дружнє ставлення до мене керівників підприємства, міста. І маю друзів, для яких «віп» – поняття дуже далеке.

- І наостанок уже прозовсім легке. Як часто ви буваєте у лісі – просто для душі?

- Оце якраз і не легке. На першому місці все ж робота. А для душі – весною виходимо всією сім'єю полюбуватися конваліями, а восени з молодшою донькою любимо шукати гриби.

Галина ПАЛИВОДА.

БАТЬКИ І ДІТИ

Микола Миколайович Дзюбенко понад 30 років своєї трудової біографії віддав Малинському лісотехнічному коледжу, більше 10 з них працював директором, а перед цим – і викладачем, і завідувачим відділення, і заступником директора. Важко порахувати, скількох лісівників він виховав за цей час. Тож і не дивно, що троє синів, яких вони з дружиною Оленою Михайлівною виростили, також обрали лісівничу стежку.

Тепер вони, дорослі та самодостатні, – справжня гордість батьків. Олександр – начальник Черкаського обласного управління лісового та мисливського господарства, Олег очолює Малинський лісгосп у Житомирському обласному управлінні лісового та мисливського господарства, наймолодший Микола – лісничий Радомишльського лісництва Радомишльського лісгоспу.

Нині батьки, в перервах між приїздами дітей на гостину, тільки згадують, як росли хлопці, як дорослішали, формували характери... В зовсім малому віці багато часу проводили з дідом Михайлом Федоровичем Несіним, теж лісівником, який швидше за все, і заклав оті перші цеглини в фундамент чітко орієнтованої на працю життєвої позиції...

Микола Миколайович Дзюбенко (старший):

«Діти завжди були працьовитими та самостійними, ні в навчанні контролю не потребували, ні в домашніх обов'язках, - згадує Микола Миколайович, - і оцінками нас радували відмінними. Для нас гордістю є те, що і сьогодні в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, де вчилися двоє старших синів, се-

На цих знімках: Михайло Несін у різні роки.

Микола Дзюбенко (старший)

Олександр Дзюбенко

ред найкращих випускників – і їх портрети. Ще приємніше мені чути гарні відгуки про синів від людей, які працюють поряд з ними... В цьому вся наша радість...».

Микола Дзюбенко (молодший)

Олександр Дзюбенко:

«Професійне життя мого діда та батька було пов'язане з лісовим господарством. До речі, дід Михайло Федорович починав свій трудовий шлях у лісовому господарстві на Черкащині, а мені було приємно дізнатися, що мого діда тут пам'ятають і цінують його напрацювання. Тож цілком зрозуміло, і я так вважаю, – правильно, що я і мої брати є

продовжувачами лісівничої династії вже, виходить, у третьому поколінні.

Неможливо розділити особисте й професійне, коли ти любиш ліс, виріс у лісі та з відповідальністю ставишся до своєї роботи. Тому лісова філософія, мені здається, була у нас в родині завжди. Ми з дитинства знали, що таке ліс та про непрості лісівничі будні. Тож у виборі майбутньої професії я навіть не розглядав інших варіантів.

Можливо, й моєму сину випадатиме продовжувати лісову стежку, але поки про це ще говорити зарано».

Самостійними та самодостатніми хоче зростити своїх дітей **Олег Миколайович Дзюбенко:**

«Прагну дати дітям освіту та виховання, а щодо речі – нехай вибір роблять самі.

Навіть не знаю, перед ким відчуваю більшу відповідальність за справу, яку роблю: перед батьками й дідами, чи перед дітьми. Перших – не маю права підвести, мушу виправдати їх надії, перед другими – не повинно бути соромно».

Микола Миколайович Дзюбенко (молодший):

«Нині при зустрічі з братами ми, звісно ж, завжди обговорюємо здобутки, досягнення та проблеми лісової галузі. Є багато спільного, є відмінності, бо ж працюємо у різних областях, на підприємствах з різними умовами. Однак для всіх головним є одне: ліс – справа всього життя, нашого, наших батьків і дідів, цим і живемо».

Наталія ГОРАЙ.

На фото: Дзюбенки у різні роки життя і діяльності.

Олег Дзюбенко

ЧИСТІ ДЖЕРЕЛА

У величній лісовій симфонії чутливе вухо і знавця, і любителя обов'язково вловить незвичайні, ні на що не схожі джерельні звуки. Б'є із землі чиста прозора вода.

Заглянь у створену природою криничку, там, як у дзеркалі, сяє твоє обличчя і високе небо.

Заглянь у свою душу, і можливо з подивом побачиш, що в ній теж задзюркотіло – щось тепле і добре. Бажання не порушити, зберегти.

Вісник – про лісові джерела, про ставлення до них лісівників.

ВОНА ТОГО ВАРТА

Хто з тих, кому довелося проїжджати по Коростенській трасі, не знає, що в Хорошівському районі, неподалік від села Старого Бобрика є джерело з винятковою водою. Десятиліттями, а може й більше (просто не було того, хто б фіксував і занотовував його історію), джерело допомагає людям берегти і зміцнювати їхнє здоров'я.

Кілька десятків кроків втоптанню тисячами ніг вогкою стежкою, і нагинайся до залізного обрубка труби, з якого безперервним потічком виливається вода.

Так було.

Побачене нещодавно, чесно кажучи, в першу мить приголомшило. Полірований граніт, плитка, метал, художнє оздоблення. До джерела докладено немало коштів і праці класних майстрів. Зусилля лісівників перетворили джерело і підходи до нього на місце, достойне і центру столиці.

Але вже наступної миті соромишся своїх стереотипів. Чому найкраще – тільки в столицю? А чому не до таких от місць, вважай, зі святою водою в глибині України, як-от це – біля Старого Бобрика, на околиці Турчинецького лісництва Коростенського держлісгоспу.

«Вода, у тебе нема ні кольору, ні смаку, ні запаху, тебе неможливо описати, тобою насолоджуються, не відаючи, що ти таке. Не можна сказати, що ти необхідна для життя. Ти саме життя. З тобою повертаються до нас сили, з якими ми вже попрощалися. Ти найбільше багатство у світі».

Антуан де Сент-Екзюпері.

НАУКА, ЩО В ЛІС ВЕДЕ

Ліс без науки приречений – про це заявив директор Українського науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації Віктор Ткач.

Ситуація, що склалася довкола поліських лісів, загрозлива. Коливання кліматичних показників призвели до порушень монолітності лісового масиву і підірвали гідравлічний режим поліського лісу. Усихання хвойних лісів, верхівковий короїд – це лише частина айсберга. «Сезон тиші», котрий забороняв проведення санітарних заходів упродовж 3 місяців, погіршив

стан лісів у десятки разів.

Ліс потрібно рятувати терміново, у тому числі й наукою, заявив Віктор Ткач під час перебування в Житомирі.

Науково-дослідний інститут, як і всі філіали, гостро потребує оновлення, оскільки обладнання лабораторій та відповідний інструментарій залишаються на рівні 50-х, 60-х років минулого століття.

Фінансовий стан філіалів та й самого інституту не менш катастрофічний. За останні 5 років бюджет інституції лісових науковців скоротився вп'ятеро.

Віктор Ткач та перший за-

ступник начальника Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства Роман Ільїн також представили нового керівника Поліського філіалу. Ним став Віктор Шевчук, котрий раніше очолював «Степовий» філіал науково-дослідного інституту.

Всього у Поліському філіалі сьогодні працюють 8 наукових співробітників, 2 кандидати наук.

Бюджет установи цього року становить 240 тисяч, проти 1 мільйона 400 тисяч гривень у 2013 році.

Прес-служба ЖОУЛМГ.

НАЙБІЛЬШЕ БАГАТСТВО – ЗДОРОВ'Я

Житомирська обласна організація профспілки працівників лісового господарства інформує, що незважаючи на брак коштів соціального страхування на оздоровлення працівників галузі, завдяки ініціативі та організаторській роботі первинних профспілкових організацій у тісній співпраці з адміністраціями підприємств, в тому числі використовуючи кошти працюючих та спонсорів, у нинішньому році оздоровлено 1081 працюючого та 756 дітей. Це на кілька сотень осіб більше, як у минулому році.

Трудовники підприємств лісового та мисливського господарства і їхні діти, крім оздоровчих закладів свого регіону, відпочива-

ли в санаторіях та на базах відпочинку Херсонської й Одеської областей, у Карпатах.

Найкращих результатів досягнуто в колективах державних підприємств «Городницьке лісове господарство» (оздоровлено 133 працівники), «Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство» (оздоровлено 128 працівників), «Словечанське лісове господарство» (оздоровлено 102 працівники).

Найактивніше оздоровлювали дітей в трудових колективах державних підприємств «Радомишльське

лісомисливське господарство» (94 дитини), «Баранівське лісомисливське господарство» (81 дитина), «Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство» (68 дітей).

Остаточні підсумки оздоровлення працюючих та їхніх дітей буде підбито на засіданні президії обкому профспілки у жовтні. На кращі колективи чекають відзнаки ЦК профспілки працівників лісового господарства України та Федерації профспілок області.

Обласний комітет профспілки працівників лісового господарства.

СПРАВА, В ЯКІЙ НЕМАЄ ДРІБНИЦЬ

Все ширшого вжитку в бізнесі набуває термін логістика. Об'єкт логістичних операцій – матеріальний потік. І хоча останнім часом сюди включають науку про оптимальне управління не лише матеріальними, а й інформаційними та фінансовими потоками в економічних системах, Вісник звернувся до керівництва ДП «Бердичівське лісове господарство» з проханням розповісти про зусилля в сфері оптимізації саме транспортування деревини. Що робиться для того, щоб забезпечувати з найменшими витратами доставку необхідної кількості продукції у встановлений час, у місце, в якому існує конкретна потреба в цій продукції?

Слово – директору підприємства Олександр Мудревському:

– Розумію, чому звернулися саме до нашого лісгоспу – адже він розташований в межах чотирьох адміністративних районів: Бердичівського, Любарського, Романівського та Чуднівського. Відстань тільки між приміщеннями семи наших лісництв становить від 30 до 50 кілометрів. А лісові масиви з кінця в кінець простягаються на понад 150 кілометрів. Нижній склад, на якому деревина розкрязжується та відвантажується в вагони, розташований на ст. Разіно, маємо лісосіки, віддаленість яких від складу сягає 100 кілометрів. Це відчутно впливає на економічні показники підприємства. Адже досить вагому частку в собівартості реалізованої деревини становить її транспортування до споживача.

Десять років тому вирішення проблем транспортування ми розпочали з упорядкування та оновлення автопарку. Він на той час був у жалюгідному стані. Зношені на 80% автомобілі, відсутність ремонтної бази... Справними були лише дві машини для перевезення деревних стовбурів та п'ять сортиментовозів із гідрокранами, які перевозили 6-12 кубометрів деревини за рейс на відстань, що становила в середньому понад 70 кілометрів. Тому й планувалося відвантаження лише до 20

напіввагонів на місяць.

Сьогодні транспортний цех – це 27 одиниць автомобільної техніки, обладнаної пристроями для навантаження лісопродукції. Всі автомобілі укомплектовані причепами і перевозять уже від 12 до 40 кубометрів деревини за рейс, забезпечуючи завантаження 70-100 напіввагонів. Річний обсяг реалізації продукції зріс майже в шість разів.

Прийнято ряд рішень для зменшення відстані вивезення деревини. Проміжні склади облаштовано в кожному лісництві. Влаштовано майданчик для відвантаження лісопродукції із залізничної станції Бердичів, а це дало змогу зменшити витрати на транспортування деревини з Богданівського та Чорнолозького лісництв майже втричі.

Значно оптимізували процес транспортування збудовані нами нові лісові дороги. Причому, нинішня пряма лісова дорога від села Цеберка до Романова – 12 кілометрів, а раніше ліс возили по колу в 35 кілометрів.

Немаловажну роль у будь-якому виробничому процесі відіграє ставлення до тих, хто цей процес забезпечує. Система стимулювання, яка діє на підприємстві, заохочує водіїв виконувати додаткові рейси. Кожен другий рейс і наступні

на сортиментовозі оплачується з надбавкою 60%, а кожен третій і наступні на лісовозі – з надбавкою 100%.

Ресурсна база Бердичівського лісового підприємства одна з найдієвіших в області. 36 лісоутворюючих порід (на 90% – листяних) дають високий рівень ділових сортиментів. Більше двох третин – дров'яна деревина, збут якої до останнього часу був величезною проблемою. Тепер, коли відбувається активний перехід закладів соціальної сфери та підприємств з газу на альтернативні види палива, наша продукція користується дедалі більшим попитом. Тут і зіграв свою роль транспортний потенціал лісгоспу. Сьогодні дрова завозяться нашим транспортом у двори шкіл, лікарень, інтернатів, інших місцевих споживачів, і відстань до них у декілька разів менша, ніж до нижнього складу. Знову ж таки: чому споживач віддає перевагу нашому транспорту? Тому, що ми рахуємо середньозважену ціну на дизпальне, а приватник найчастіше – ні.

У пошуках оптимальних варіантів немає дрібниць, в цій справі не можна нехтувати і найменшим чинником. Недарма є така народна приказка: хто мале зневажає, той великого не має.

ПРО РАДІСТЬ ЗРОСТАННЯ

Цьогорічний, уже XX обласний конкурс вальників лісу відбувся на базі Народицького спецлісгоспу. Головна ознака ювілейних змагань – зростання.

Насамперед: дуже витягнулися у зрості, змужніли в словах діти, які рік-у-рік приїжджають разом із батьками, щоб своєю присутністю допомогти їм змагатися енергійніше, наполегливіше, результативніше. І допомагають. Приміром, стрімко підросла «давня учасниця» конкурсу, тепер уже семикласниця Іванна. «Підріс» і її батько – вальник лісу з Попільнянського держлісгоспу Володимир Литвинчук: за результатами торішніх змагань він посів 10 місце, а цього року вже 8.

Помірялися силами з найсильнішими і піднялися на сходинку вище ті, хто й минулого року був серед лідерів. Валентин Хоменко зі Словечанського лісгоспу з четвертого місця перейшов на третє. Іван Скидан з Новоград-Волинського досвідного лісмисгоспу став срібним призером (минулого року показав третій результат).

Власне, зростання стало масовим показником. Приміром, якщо раніше на етапі розпилювання дерева комбінованим зрізом високу майстерність, а отже й результати, демонстрували приблизно половина учасників,

то цього року уже не менше 70%.

На етапі обрізування сучків вразив навіть бувалих у бувальцях представник Житомирського військового лісгоспу Олександр Костюшко: справився із завданням за 20 секунд, при нормативних 30 секундах. Його привітав з цим досягненням, а також із загальною перемогою у конкурсі суддя Валентин Венгерчук. Але водночас Валентин Степанович зробив і дуже важливий висновок: нинішні змагання на цьому етапі засвідчили, що встановлений норматив легко подолали вже практично всі учасники: отже – час встановлювати жорсткіші умови.

Справді, без посилення вимог не обійтися. Якщо традиційні учасники не сприймуть цього оновлення, то на них чекають великі ризики вже найближчим часом. Це засвідчив і цьогорічний результат юніора Сергія Гаєвського – загальна сума зароблених ним балів перевищила

показники цілого ряду старших вальників. Отож, постійне стремління до вдосконалення, до зростання – єдина надійна умова залишатися на хвилі кращих.

І ще одна деталь – теж про вдосконалення. Під час таких конкурсів Дошка показників залишається порожньою аж до фіналу. Добре було б, якби члени лічильної комісії заповнювали її в міру проходження етапів кожним учасником. Це клопітно, але можливо. Це додало б інтриги, чіткості, азарту.

Галина ГАЛЬЧЕНКО.

СПОДОБАЛОСЬ ЛІСОВОМУ ТОВАРИСТВУ ВСІЄЇ УКРАЇНИ

У переддень професійного свята – Дня працівника лісу – Товариство лісівників України підбило підсумки оголошеного раніше конкурсу на кращий малюнок і твір на лісову тематику, до участі в якому лісівники запросили вихованців шкіл-інтернатів для дітей з особливими потребами.

В підсумку учень комунального закладу «Денишівський навчально-реабілітаційний центр» Житомирської області Юрій ГЕРГЕЛЮК виборов перше місце за малюнок «Посадіть, діти, дерево в ріднім краю».

А учениця комунального закладу «Березівський навчально-реабілітаційний центр» Житомирської області

Оксана МАРЧУК з твором «Ліс – це диво, ліс – це казка» посіла другу сходинку п'єдесталу.

Прес-служба ЖОУЛМГ.

ТІ, ЩО ЙДУТЬ НАМ НА ЗМІНУ

Як добре, що свого часу Вісник відкрив цю рубрику. Знайомилися з роботами учасників дитячих конкурсів на кращий малюнок і твір і часто знаходиш у них зерна не по-дитячому зрілих думок і висновків.

Мене вразила одна з таких робіт – учня 9 класу Сокільнянської загальноосвітньої школи Володимира Нестеренка, якому колектив ДП «Попільнянське лісове господарство» присудив

перемогу на місцевому етапі конкурсу.

Його вірш я хочу назвати – насамперед – глибоко патріотичним. А ще він свідчить про високу екологічну культуру школяра. Про мужнє серце юного автора. Мене вражає активна життєва позиція зовсім молодого людини, яка так вболіває за наш спільний ліс.

*Таміла КОМЕНДАТЮК,
ветеран лісової справи.*

Бо люди ми – вінець творіння

З давніх давен у нашім краї
Росли дрімучії ліси,
Їх території безкраї,
Їх царство спокою й краси.
Всіх чарували, годували.
Було там ягід і грибів доволі.
Птахи там врочисто співали.
Ховались там від ворогів.
Але, здається, забувають
В наш час про користь тих лісів.
Безжально трощать і ламають,
Лишають сміття на землі.
Живуть же в лісі і тварини,
Їм прихисток потрібен – дім.
Не зрозуміло для людини,
Що все це необхідно їм.
А деякі рубають, пилять ...
Самі не знають, що і чинять.
Про наслідки все забувають
І людям мізки промивають,

Що ліс наш, бачте, бережуть.
То ліс нам скоро не знайти,
Якщо так далі «берегти».
Йому потрібна допомога,
А нам усім, як засторога:
Свідомішими будьмо, люди!
Шануймо те, що нам дано,
Те, що маєм від природи,
Бо ліс – не для сміття відро,
Дерева в ньому – не колоди!
Довкілля бережуть завжди.
Надіюсь, будуть берегти,
Щоб не удіяти біди.
Про це не можна забувати
Луги, озера і ліси,
Хай те, що є, було і буде!
Любіть пташині голоси
І квіти з краплями роси,
Плекайте листя і коріння,
Бо люди ми – «вінець творіння».

Володимир НЕСТЕРЕНКО.

СИЛА ДЕРЕВА – 3 КОРІННЯ, СИЛА КОМАНДИ – 3 ТРАДИЦІЙ

Традиції, про яку йтиметься в цьому матеріалі, приблизно три десятки років. Впродовж цього часу в Малині напередодні відзначення Дня працівників лісу збираються команди шкільних лісництв з усієї області на свій зліт-змагання

Цього року майже півтисячі дітей з 20 команд відповідали на запитання конкурсів з лісівничих дисциплін, визначали кращих у спортивних змаганнях та художній самодіяльності.

Поряд з багаторічними досвідченими учасниками були й новачки. Зокрема, цього року дебютувала на зльоті команда шкільного лісництва Лугинського лісгоспу АПК. Дивували суддів більшість учасників Андрушівського шкільного лісництва Попільнянського держлісгоспу – і своїм юним віком – шестикласники, і вправністю у виконанні багатьох завдань. Так, їм ще не вистає деяких знань і, головне, досвіду, але перші кроки до майбутніх перемог вони вже зробили.

У Словечанського шкільного лісництва – новий керівник, Людмила Стоцька. А в команді вже багато років існує традиція: старші, досвідченіші учасники передають новачкам свій досвід – тонкощі підготовки, фактичний матеріал, власноруч зібрані гербарії і впевненість в тому, що старання навчання обов'язково дасть хорошиший результат.

Такої ж думки дотримуються

і судді. Своїми багаторічними спостереженнями поділився Володимир Гиря, суддя конкурсу «Лісова таксація». За його словами, завжди зрозуміло, хто, як і коли готувався: чи завчасно і прискіпливо, чи вже безпосередньо під час конкурсу, нашорошуючи вуха на підказки товаришів. Від цього й різні результати. Впродовж багатьох років, каже Володимир Гиря, виділяються якістю й ґрунтовністю підготовки Баранівське та Ємільчинське шкільні лісництва. Загальні результати підтверджують його думку. Обидва ці колективи – неодноразові переможці і призери конкурсу. Поділили перше та друге місця вони й цього разу. Ємільчинське шкільне лісництво другий рік поспіль вибороло перемогу, лісництво «Паросток» з Баранівки стало другим і до трійки призерів також вдруге увійшло

Ушомирське шкільне лісництво з Коростеня.

У кожного з цих колективів свій рецепт успіху. Діти з Баранівки, наприклад, минулого року перемогли у Всеукраїнському конкурсі шкільних лісництв, і керівник «Паростка» Марина Менська говорить, що перемога стала можливою завдяки своїм традиціям: командній роботі та увазі до індивідуальності, коли кожній дитині намагаються створити умови для реалізації саме її здібностей, а в результаті утворюється колектив, учасники якого доповнюють один одного.

Цього року головним призом для переможців став ноутбук, за друге та третє місця – музичні центри. Всі учасники отримали в подарунок спортивні знаряддя. Нагороди забезпечила обласна профспілкорова організація лісівників.

Олена МАЙДАНОВИЧ.

В ДЕНЬ ПРАЦІВНИКА ЛІСУ ЖИТОМИРСЬКІ ЛІСІВНИКИ ПІДКОРИЛИ ГОВЕРЛУ

Своєрідно відзначили своє професійне свято працівники Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства – досягли найвищої точки України.

«Взяти» ж цю висоту лісівники вирішили не спонтанно, щороку вони дружною родиною «підкорюють» історичні та визначні місця країни. У їхньому списку Львів, Умань, Переяслав-Хмельницький.

Позаяк представники нашої професії завжди відзначалися «сімейністю», то і цього разу в гори пішли сім'ями: з чоловіками-дружинами-дітьми. Відтак вікова категорія підкорювачів Говерли коливалася від 55 до 10 років.

Всі, хто того дня отримав нагоду привітати колег з професійним святом з висоти 2061 метр, висловлюють щиру вдячність керівництву Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства і колегам-лісівникам із Закарпаття.

В якості післямови поділюся особистим: як одна із учасників походу я план своєї майбутньої розповіді про цю мандрівку розпочала «писати» в голові, як тільки автобус виїхав з Житомира. Однак вже біля підніжжя красуні Говерли зрозуміла, що вся моя «заготовлена» раніше інформація – це зовсім не те, про що варто писати. Далі від першого кроку і до фінішу в моїй уявній розповіді змінювалася не лише експресія, а й зміст, і навіть суть. Коли ж врешті, страшенно втомлені, але неймовірно піднесені, ми, в буквальному значенні слова, видерлися на вершину, я зрозуміла, що нічого, окрім «Ми це зробили!...» і казати не треба. Треба один лиш раз поглянути на нашу землю з найвищої точки, щоб зрозуміти: кращої землі у світі немає...

Наталія ГОРАЙ.

ІНДІЙСЬКА КРАСУНЯ НА ПОЛІССІ

Мова піде про суниці індійські, перейменовані згодом на честь відомого французького ботаніка Дюшене у дюшенею індійську (*Duchesnea indica*). Історія ця почалася у 1926 р., коли Василь Вікторовський знайшов у сосново-дубовому лісі в околицях Житомира, біля с. Псище (нині Зарічани) зарості незвичайної рослини, яку не зміг визначити. Він, добрий флорист, завідувач Волинським науковим музеєм, продовжував спостерігати за цією рослиною й надалі. А коли наш земляк академік Володимир Липський завітав до рідного Житомира, В. Вікторовський запросив його відвідати місце зростання цієї цікавої рослини і попросив допомоги у її визначенні. Така екскурсія відбулася влітку 1927 р. Результати визначення вразили обох дослідників – рослина виявилася суницею індійською, родом з Південної та Південно-Східної Азії: Індії, Пакистану, Непалу, Китаю. На той час це була перша і єдина в Україні та колишньому СРСР знахідка цього виду у природних біотопах. У 1929 р. В. Вікторовський опублікував статтю про цю знахідку в «Українському ботанічному журналі».

Загалом дюшенея індійська досить подібна до наших суниць лісових. Від материнського кущика відходять довгі «вусики» – столони, завдовжки до 1,5 м, з вузлами, на кожному з яких утворюється молодий кущик, який укорінюється і плодоносить. Відмінності дюшенеї індійської від суниць лісових добре помітні: її листя більш видовжене, темно-зелене. Квіти жовті, ягода червона, напівкуляста, діаметром 10-15 мм. Ще одна відмінність: суниця плодоносить у червні – першій половині липня, а дюшенея – у травні-жовтні. Ягоди її їстівні, але водянисті, майже без смаку та запаху. Три-чотири роки тому вважалося, що вони

слабо отруйні, але спеціальні дослідження, проведені у США, спростували це: ягода їстівна!

Дюшенею індійську англійці вивезли з Індії й у XVII ст. ввели у культуру як декоративну ґрунтопокривну рослину, яка утворює щільні «килими».

У Європі цей вид поширений майже у всіх регіонах, але у ряді країн, наприклад Бельгії та Данії, його поширення набуло загрозливих масштабів, тому на державному рівні рекомендовано запровадити спеціальні заходи щодо запобігання його поширенню.

Де ж цей вид нині зустрічається в Україні? Впевнено відповідаємо, що поширення дюшенеї індійської зафіксоване винятково у лісах навколо м. Житомира, у Житомирському районі: найбільш масове – в околицях Зарічан, Довжика, Барашівки, а також у напівприродних куточках Житомира – у лісопарковій частині Гідропарку, залісненій заплаві р. Тетерів біля Бердичівського мосту. Ми встановили джерело поширення виду в околицях Житомира – колишній маєток барона де Шодуара, створений у 1860-х роках, нині міський парк ім. Ю. Гагаріна, де дюшенею висаджували для декорування газонів. Як і в решті країн Європи, птахи рознесли насіння виду по навколишніх лісах – от і маємо великі популяції виду у природних біотопах!

Дюшенея індійська має давнє використання в індійській, тибетській та китайській медицині. Надзвичайна енергія росту її надземних столонів у тибетській медицині знайшла відбиток у тому, що водний відвар цієї рослини використовують для лінійної передачі енергії. Також водний відвар рослини традиційно використовують для лікування хвороб шкіри: запалень, вугрів, екзем, опіків. Використовують її для лікування сечокам'яної хвороби, хвороб легень, тонзилітів та ін. В останнє десятиліття з дюшенеї отримано потужні біологічно активні речовини, перспективні для використання у терапії раку яєчників, легень, кишківника тощо.

Наостанок порада: не висаджуйте на присадибну ділянку цю рослину – вона дуже агресивна і потребує дуже трудомістких заходів контролю поширення.

Олександр ОРЛОВ,
кандидат біологічних наук.

МОЛИТВА АНТУАНА ДЕ СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ

Господи, я прошу не про чудеса і не про міражі, а про силу кожного дня. Навчи мене мистецтву маленьких кроків.

Зроби мене спостережливим і винахідливим, щоб у пістряві буднів вчасно зупинятися на відкриттях і досвіді, які мене схвилювали.

Навчи мене правильно розпоряджатися часом мого життя. Подаруй мені тонке чуття, щоб відрізняти першочергове від другорядного. Я прошу про силу стриманості і міри, щоб по життю я не пурхав і не ковзав, а розумно розплановував день, міг бачити вершини і далечинь, і хоч іноді знаходив би час для насолоди мистецтвом.

Допоможи мені зрозуміти, що мрії не можуть бути допомогою. Ні мрії про минуле, ні мрії про майбутнє. Допоможи мені бути тут і зараз і сприймати цю хвилину як найважливішу.

Вбережи мене від наївної віри, що все в житті повинно бути гладенько. Подаруй мені ясне усвідомлення того, що труднощі, поразки, падіння й невдачі є лишень природньою складовою частиною життя, завдяки якій ми зростаємо і стаємо зрілими.

Нагадуй мені, що серце часто сперечається з розумом. Пошли мені в потрібний момент когось, у кого не забракне мужності сказати мені правду, але сказати її люблячи!

Я знаю, що багато проблем вирішуються, якщо нічого не робити, тож навчи мене терпінню.

Ти знаєш, як сильно ми потребуємо дружби. Дай мені багату фантазію, щоб у потрібний момент, у потрібний час, в потрібному місці, мовчки або промовляючи добре слово, подарувати комусь необхідне тепло.

Зроби мене людиною, яка вміє достукатись до тих, хто зовсім «внизу».

Вбережи мене від страху пропустити щось у житті. Дай мені не те, що я собі бажаю, а те, що справді мені потрібно.

Навчи мене мистецтву маленьких кроків.

*Спасибі тобі, ліс, за добру твою справу,
що ти все ріс і ріс, не думавши про те;
і не претендував на винятковість, славу,
а справу ти творив могутньо-величаву:
єднав ти землю й сонце золоте.*

Анатолій ТАРАН

